

Posudek závěrečné bakalářské práce

Jméno autora práce a studijní obor: **Truhlářová Lucie, Učitelství pro mateřské školy**

Název práce, rok zpracování: **Práce s barvou v mateřské škole se zaměřením na techniky malby**

Vedoucí závěrečné práce: doc. Vlastimil Vodák, ak.mal.

Oponent závěrečné práce: PhDr. Kateřina Štěpánková, Ph.D.

Kritéria hodnocení:	hodnocení (body):
<u>Písemná část:</u>	
1. Téma: míra respektování, odůvodnění případných odchylek od zadaného tématu	0 1 2 3 4 5
2. Struktura práce: logika členění jednotlivých částí	0 1 2 3 4 5
3. Obsah práce a přínos pro obor: kvalita, náročnost a originalita řešení úkolu, splnění cílů práce, autorský přínos	0 1 2 3 4 5
4. Kvalita textu: respektování stanovené normy / rozsahu stylistika a gramatika, úroveň jazykového vyjádření	0 1 2 3 4 5
5. Práce s literaturou: kvalita a kvantita, etika práce s literaturou	0 1 2 3 4 5
<u>Realizace:</u>	
6. Téma: míra respektování, odůvodnění případných odchylek od zadaného tématu	0 1 2 3 4 5
7. Obsah práce: výtvarná kvalita, náročnost a originalita řešení úkolu	0 1 2 3 4 5
8. Forma práce: řemeslná kvalita práce	0 1 2 3 4 5
9. Přínos pro obor: splnění cílů práce, autorský přínos	0 1 2 3 4 5
10. Dokumentace: kvalita, výtvarné dokumentace	0 1 2 3 4 5

Počet bodů: **29**

Shrnutí a závěr:

Bakalářská práce směřuje k hledání možností podpory většího využívání malby v předškolním vzdělávání. Autorka volí cestu nabídky experimentálních výtvarných technik, které staví na barvě jako základním výtvarném prostředku, a ověřuje je ve výtvarné řadě. V teoretické části se soustředí na dětský výtvarný projev (ontogenezi a charakteristické rysy dětské kresby) v předškolním věku, dále na kurikulární dokument RVP PV a malířské výtvarné vyjadřovací prostředky. Cílem praktické části je prostřednictvím dvou výtvarných řad prezentovat na experimentu založené výtvarné činnosti a nabídnout je jako alternativu pro práci s barvou v MŠ. Výzkumná část práce řeší prostřednictvím dotazníkového šetření míru využívání malby při výtvarných činnostech v MŠ v Královéhradeckém kraji.

Autorka předkládá nabídku „netradičních technik malby“ pro děti předškolního věku a jejich prostřednictvím cílí na rozvoj „vnímání, prožívání, představivosti... tvořivosti a fantazie“ (s. 50). Tento záměr je motivován osobní zkušeností a veden dobrým záměrem nabídnout činnosti, které by rozbily stereotypně volené náměty i prostředky při výtvarných činnostech v MŠ.

Obtíže spatřuji v zaměření se autorky pouze na techniky. Pokud není pracováno i s obsahovou složkou (námětem), zůstanou pouze činnosti bez přidané vzdělávací hodnoty. Právě proto by bylo vhodné věnovat více pozornosti přípravě výtvarné řady a jednotlivým námětům po obsahové, i po formální stránce- je škoda, že jsou podceňeny např. přílohy prezentující kulturní příklady z oblasti umění, na které se autorka odkazuje. Samotnou řadu není možné považovat za metodickou ani tematickou, spíše se jedná o formální zastřešení vybraných technik. Vzdělávací obsah a cíle u jednotlivých námětů jsou definovány velmi obecně, avšak i při důrazu na experimentální charakter činností je třeba řešit jejich specifický přínos, nejen paušalizující „rozvoj tvořivosti, vnímání atd.“. Reflektivní dialog, který je právě cestou, jak doložit a ověřit dětmi vnímanou přidanou hodnotu nabízených výtvarných činností, zde zahrnuje pouze obecné otázky. Zcela absentují autentické výpovědi dětí, které by dokumentovaly proces tvorby, jimi

vnímaný přínos a postřehy z tvorby. Ani autorka sama si tak nemůže ověřit, zda a do jaké míry zvolené činnosti naplňují její záměry. Vlastní pocit, že děti si proces tvoření užily, „práce vypadala velice pěkně“ (s. 55), práce dítě „nadchla“ (s. 71) nemohou být dostatečnou oporou pro tvrzení o naplnění vytyčených cílů.

Obtíže vidíme i v teoretické a výzkumné části. Teorie vývoje dětské kresby je velmi selektivní, navíc jako zdrojový využívá text zaměřený na diagnostiku dětské kresby. Prezentuje zde tak z kontextu vytržené jevy a nabízí jejich interpretaci (s. 16), která je z hlediska jejích profesních kompetencí i výzkumného záměru zcela nerelevantní. U dotazníkového šetření není jasné, zda se díky metodě sběru jedná stále o vzorek učitelů MŠ z HK a okolí, a o kolik školek se celkem jedná. U otázky č. 13 je možná různá interpretace otázky. I přes další možné formální a obsahové výhrady k práci je nutné ocenit úsilí autorky při vyhodnocování dotazníkového šetření. Zvláště však její snahu řešit problematiku stereotypu a direktivně vedených výtvarných aktivit v MŠ a potřebu nabídnout činnosti experimentální povahy s vazbou na výtvarné umění. Rizikem je, že bez dostatečného didaktického ukotvení se mohou stát jen návodem pro činnost bez promyšleného obsahu.

Otázky:

1. Z čeho usuzujete, že je malba v MŠ využívána málo? Z dotazníku je možné vyčíst, že 80 % učitelů maluje s dětmi min. 1-2 krát týdně. Jaká by byla dle Vás optimální situace?
2. Jak byste učitele přesvědčila a motivovala k většímu zapojení malby do VČ? Pokuste se podložit výstupy z Vaší BP.

Práci **doporučuji/nedoporučuji*** k obhajobě a navrhuji hodnocení: E

Datum: 18. 5. 2021

Vedoucí/**oponent*** bakalářské práce (*správnou variantu zvýrazněte)

Podpis:

Vysvětlivky: V každé kategorii lze udělit max. 5 bodů. Celkové hodnocení: **A** = 50-46 bodů, **B** = 45-41 bodů, **C** = 40-36 bodů, **D** = 35-31, **E** = 30-26, **F** = 25 a méně, práce je neúspěšná. **V žádném bodě hodnocení nesmí být hodnocení 0, v tom případě je celkové hodnocení F.**

Označte body v jednotlivých kritériích hodnocení (vyznačením příslušné číslice tučně, nebo zaškrtnutím) a doplňte Shrnutí a závěr – doporučený rozsah max. 1 normostrana textu, zdůrazněte hlavní kvality / nedostatky práce. Oponent navrhne dva tematické okruhy nebo dvě otázky k diskusi při obhajobě. Na závěr napište, zda práci doporučujete k obhajobě.

Vytiskněte, připojte podpis a dopište stupeň celkového hodnocení. Vlastnoručně podepsaný originál odevzdejte na sekretariátu katedry. Externí vedoucí či oponenti zasílají posudek na sekretariát katedry i v elektronické verzi.